

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-28/15

**Koninklijke KPN NV in drugi
proti
Autoriteit Consument en Markt (ACM)**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo College van Beroep voor het bedrijfsleven)

„Predhodno odločanje — Skupni regulativni okvir za elektronska komunikacijska omrežja in storitve — Direktiva 2002/21/ES — Člena 4 in 19 — Nacionalni regulativni organ — Postopki usklajevanja — Priporočilo 2009/396/ES — Pravni pomen — Direktiva 2002/19/ES — Člena 8 in 13 — Operater, ki se šteje za operaterja s pomembno tržno močjo — Obveznosti, ki jih naloži nacionalni regulativni organ — Cenovni nadzor in obveznosti stroškovnega računovodstva — Cene zaključevanja klicev v fiksnih in mobilnih omrežjih — Obseg nadzora, ki ga lahko nacionalna sodišča izvajajo nad sklepi nacionalnih regulativnih organov“

Povzetek – Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 15. septembra 2016

1. *Približevanje zakonodaj — Sektor za telekomunikacije — Elektronska komunikacijska omrežja in storitve — Regulativni okvir — Direktivi 2002/19 in 2002/21 — Nadzor, ki ga opravi nacionalno sodišče nad sklepom nacionalnega regulativnega organa, s katerim so naložene cenovne obveznosti na trgu zaključevanja klicev in ki odstopa od priporočila Komisije — Nemožnost odstopa od tega priporočila — Meje — Razlogi, povezani s posebnimi značilnostmi trga*

(člen 288 PDEU; direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 2002/19, člena 8 in 13, in 2002/21, člen 4(1); Priporočilo Komisije 2009/396)

2. *Približevanje zakonodaj — Sektor za telekomunikacije — Elektronska komunikacijska omrežja in storitve — Regulativni okvir — Direktivi 2002/19 in 2002/21 — Nadzor, ki ga opravi nacionalno sodišče nad sklepom nacionalnega regulativnega organa, s katerim so naložene cenovne obveznosti na trgu zaključevanja klicev — Presoja sorazmernosti — Dopustnost — Obveznost dokazati dejansko uresničevanje ciljev, ki so določeni v navedenih direktivah — Neobstoj*

(Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 2002/19, člena 8(4) in 13, in 2002/21, členi 6, 7 in 8; Priporočilo Komisije 2009/396)

1. Člen 4(1) Direktive 2002/21 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140, v povezavi s členoma 8 in 13 Direktive 2002/19 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju (Direktiva o dostopu), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140, je treba razlagati tako, da lahko nacionalno sodišče, ki odloča v sporu o zakonitosti cenovne obveznosti, ki jo nacionalni regulativni organ (NRO) naloži za opravljanje storitev zaključevanja klicev v fiksnih in mobilnih omrežjih, odstopa od Priporočila 2009/396 o regulaciji cen zaključevanja klicev v fiksnih in mobilnih omrežjih Evropske unije,

v katerem je tako imenovani model izračuna stroškov „Pure-Bulric“ (Bottom-Up Long-Run Incremental Costs) priporočen kot ustrezen cenovni ukrep na trgu zaključevanja govornih klicev, le če meni, da to zahtevajo razlogi, povezani z okoliščinami obravnavanega primera, zlasti s posebnimi značilnostmi trga zadevne države članice.

Iz člena 4(1) Okvirne direktive namreč izhaja, da mora pravica do pritožbe, ki jo zagotavlja ta določba, temeljiti na učinkovitem pritožbenem mehanizmu, ki omogoča, da se vsebina zadeve primerno upošteva. Poleg tega je v tej določbi pojasnjeno, da mora organ, ki je pristojen za obravnavanje take pritožbe in ki je lahko sodišče, imeti ustrezno strokovno znanje za učinkovito opravljanje svojih nalog. Nacionalno sodišče lahko tako, kadar odloča v sporu o zakonitosti cenovne obveznosti, ki jo NRO naloži v skladu s členoma 8 in 13 Direktive o dostopu, odstopi od Priporočila 2009/396, vendar morajo nacionalna sodišča priporočila, čeprav nimajo zavezujočega učinka, upoštevati pri reševanju sporov, v katerih odločajo, zlasti kadar ta priporočila prispevajo k razlagi nacionalnih določb, sprejetih za njihovo izvajanje, ali kadar dopolnjujejo določbe Unije z zavezujočim učinkom.

(Glej točke 39 in od 40 do 43 ter točko 1 izreka.)

2. Pravo Unije je treba razlagati tako, da lahko nacionalno sodišče, ki odloča v sporu o zakonitosti cenovne obveznosti, ki jo nacionalni regulativni organ (NRO) naloži za opravljanje storitev zaključevanja klicev v fiksnih in mobilnih omrežjih, presoja sorazmernost te obveznosti glede na cilje, določene v členu 8 Direktive 2002/21 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140, in v členu 13 Direktive 2002/19 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju (Direktiva o dostopu), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140, in upošteva to, da se z navedeno obveznostjo podpirajo interesi končnih uporabnikov na maloprodajnem trgu, ki ga ni mogoče regulirati.

Iz členov 8(4) in 13 Direktive o dostopu ter člena 8 Okvirne direktive namreč izhaja, da se mora NRO pri sprejetju sklepa, s katerim operaterjem naloži takšne cenovne obveznosti, prepričati, da te obveznosti ustrezajo vsem ciljem, določenim s členom 8 Okvirne direktive in členom 13 Direktive o dostopu, in sicer, prvič, da temeljijo na naravi ugotovljenega problema, so sorazmerne in utemeljene glede na cilje, ki so določeni v členu 8 Okvirne direktive, ter naložene samo po posvetovanju v skladu s členoma 6 in 7 zadnjenavedene direktive, in drugič, da so namenjene pospeševanju učinkovitosti in trajnostne konkurence ter da čim bolj koristijo porabniku. Prav tako mora nacionalno sodišče v okviru sodnega nadzora nad tem sklepom paziti na to, da NRO izpolnjuje vse obveznosti, ki izhajajo iz ciljev, določenih s členoma 8 Okvirne direktive in 13 Direktive o dostopu. Glede tega nacionalnemu sodišču s tem, da cenovna obveznost temelji na Priporočilu 2009/396, ni odvzeta pristojnost za nadzor nad sorazmernostjo teh obveznosti s cilji, določenimi z navedenima členoma.

Nasprotno pa nacionalno sodišče, kadar opravlja sodni nadzor sklepa NRO, ne more od tega organa zahtevati, da dokaže, da se s cenovno obveznostjo dejansko uresničujejo cilji iz člena 8 Okvirne direktive. Z naložitvijo takega dokaznega bremena NRO se namreč ne bi upoštevalo to, da sprejetje regulativnih obveznosti temelji na analizi prihodnjega razvoja trga, pri kateri se kot referenca za odpravo ugotovljenih težav na področju konkurence upošteva ravnanje in/ali stroški učinkovitega operaterja. Tak dokaz, ki se nanaša na ukrepe, ki so usmerjeni v prihodnost, pa je nemogoče ali izredno težko predložiti.

(Glej točke od 48 do 51, 55 in od 58 do 61 ter točko 2 izreka.)